

Súd: Okresný súd Trebišov
Spisová značka: 8P/36/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7919201067
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Čonková
ECLI: ECLI:SK:OSTV:2019:7919201067.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudkyňou JUDr. Eliškou Čonkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti E. S., nar. XX.XX.XXXX, M. S., nar. XX.XX.XXXX, A. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. E. XXX, R., t.č. L. pre deti a rodiny N. nad R., zastúpené kolíznym opatrovníkom A. Z. E., vyšším súdnym úradníkom Okresného súdu Trebišov, dieťa rodičov matky: E. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. E. XXX, R. a otca: neb. B., o návrhu navrhovateľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. N a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť maloletým deťom E. S., nar. XX.XX.XXXX, M. S., nar. XX.XX.XXXX, A. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorá sa bude realizovať v L. pre deti a rodiny vo N. nad R..

II. Matka je povinná prispievať na výživu na každé dieťa mesačne sumu 30% zo sumy životného minima pre nepľnoleté dieťa od právoplatnosti rozsudku pre L. pre deti a rodinu vo N. nad R., ktoré bude uhrádzať do 15.tého dňa, toho ktorého mesiaca vopred, prípadne ďalšiemu zariadeniu, kde sa ústavná výchova bude realizovať.

III. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 06.03.2019 bola tunajšiemu súdu doručená správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o vykonanom šetrení - o spôsobe výkonu výchovného opatrenia, ktorá obsahovala podnet na začatie konania o nariadenie ústavnej starostlivosti pre mal. deti E. S., M. S. a A. S..

2. Uznesením sp.zn. 8P/36/2019-3 zo dňa 06.06.2019 súd maloletým deťom ustanovil na konanie kolízneho opatrovníka A. Z. E., vyššieho súdneho úradníka Okresného súdu Trebišov.

3. Z návrhu vyplýva, že otec maloletých detí neb. B. S., nar. XX.XX.XXXX, zomrel dňa XX.XX.XXXX.

4. Matka mal. detí vo vyjadrení doručenom tunajšiemu súdu dňa 12.06.2019 uviedla, že s návrhom nesúhlasí. Výdavky v domácnosti uviedla nasledovne: 10,-Eur splácanie pôžičky manželovi, 20,- Eur na jedlo a zvyšné svoje finančné prostriedky používa na prispievanie deťom, ktoré sú v L. pre deti a rodiny v D.. Svoje deti sa snaží navštevovať podľa jej finančných prostriedkov a deťom nosí aj ošatenie a potraviny, pričom má aj vnuka, ktorému poskytuje osobnú starostlivosť.

5. Ustanovený kolíznym opatrovník sa k návrhu nevyjadril.

6. Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, listinnými dôkazmi, pripojenými spismi 11P/72/2018, 15P/129/2018, a bol zistený tento skutočný stav vecí:

7. Tunajší súd uznesením sp. zn. 11P/72/2018-20 zo dňa 15.05.2018 právoplatného dňa 15.05.2018 nariadil neodkladným opatrením umiestnenie mal. detí E. S., M. S. a A. S. do starostlivosti M. domova na ul. M. XX vo N. nad R.. Rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 11P/72/2018-36 zo dňa 03.07.2018, právoplatného dňa 07.08.2018, bolo mal. deťom E. S., M. S. a A. S. uložené výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. b) zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov - pobyť v M. domove vo N. nad R., ulica M. na dobu šesť mesiacov, a to za účelom zabezpečenia odbornej pomoci maloletým deťom a zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletých detí.

8. Tunajší súd uznesením 15P/129/2018-26 zo dňa 23.01.2019 právoplatného dňa 19.04.2019 ustanovil mal. deťom A. S., M. S. a E. S. majetkového opatrovníka M. domov N. nad R., M. XX, N. nad R., ktorý je oprávnený a povinný založiť vkladné knižky maloletým deťom, vkladať na nich finančné prostriedky a spravovať ich s tým, že na nakladanie s finančnými prostriedkami je potrebné schválenie súdu.

9. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov, oddeleniu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately o vykonanom šetrení - nariadenie ústavnej starostlivosti -- správa zo zisťovania rodinných, bytových a sociálnych pomerov zo dňa 16.07.2019 vyplýva, že matka mal. detí E. S. žije na adrese trvalého pobytu v R. na Ul. I. E. č. XXX. Spoločne s plnoletou dcérou F. S. a plnoletým synom Z. C. žijú v jednomiestnej unimobunke, ktorej hygiena bývania bola v čase zisťovania pomerov na nízkej úrovni. V tejto domácnosti nie sú vytvorené vhodné podmienky pre zdravý všestranný vývin mal. detí. Domácnosť je zariadená len najnutnejším nábytkom. V domácnosti je zavedená elektrická energia a vodu rodina čerpá z miestneho verejného hydrantu. E. S. je nezamestnaná a nie je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie tunajším úradom práce, sociálnych vecí a rodiny. Je poberateľkou vdovského dôchodku vo výške 63,80 Eur mesačne a prídavku na dieťa vo výške 94,08 Eur, ktorého výplata je v súčasnosti matke pozastavená. Rodina mesačne uhrádza poplatok za odber elektrickej energie vo výške 35 Eur a ďalšie výdavky spojené s vedením domácnosti. Matka nezvládala výchovu svojich maloletých detí. Tie sa správajú agresívne. Matka maloletých detí nemala nielen materiálne podmienky, ale tiež ani osobnostné predpoklady zabezpečiť riadnu starostlivosť mal. deťom, ktoré boli zanedbané. Matku navštevovali osoby holdujúce alkoholu a návykovým látkam, hlavne toluénu. Nebolo preto vhodné, aby deti naďalej zostávali v osobnej starostlivosti matky. Matka v čase zisťovania pomerov uviedla, že mal. deti pravidelne navštevuje, kupuje deťom sladkosti a má s deťmi vytvorený dobrý vzťah. Tunajší úrad práce, sociálnych vecí a rodiny na základe vykonaného zisťovania pomerov konštatuje, že matka mal. detí síce prejavuje záujem o zabezpečovanie osobnej starostlivosti mal. deťom, avšak v súčasnosti nemá vo svojej domácnosti vytvorené vhodné pre ich zdravý, všestranný vývin. Keďže uložené výchovné opatrenie nespĺnilo svoj účel a v rodine mal. detí nedošlo k úprave rodinných a sociálnych pomerov tunajší úrad práce, sociálnych vecí a rodiny trvá na podanom návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. detí.

10. Zo správy Centra pre deti a rodiny Vranov nad Topľou zo dňa 10.06.2019 vyplýva, že mal. dieťa A. S. je žiakom so sluchovým postihnutím, komunikuje neverbálne formou posunkami, miestami verbálnymi zvukmi. Ide o dieťa zdravotne znevýhodnené s viacnásobným postihnutím a diagnostikovanou úrovňou rozumových schopností v pásme strednej duševnej zaostalosti. Na svojich súrodencov je veľmi citovo naviazaný, avšak vykonal sexuálny útok voči svojmu bratovi E.. Dlhodobo neužíva žiadne lieky, boli mu zistené degeneratívne zmeny na vyšetrení na očnej ambulancii, má vybavený preukaz občana s ŤZP/S. Mal. dieťa M. S. je šikovný, snaživý žiak, jeho intelektové schopnosti sú aktuálne v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. Je mu poskytovaná odborná pomoc zo strany psychológa centra, ako maloletý mal styk so 16-ročnou dievčinou v skupine, absolvoval vyšetrenie na ortopedickej ambulancii, pretože má krivú nohu, čo je následok zlomeniny v detstve. Z. E. S. sa učí dobre, je ľahko ovplyvniteľný, intelektové schopnosti sú v pásme ľahkej duševnej zaostalosti, vyžaduje dôsledné výchovné vedenie, nedokáže ešte zvažovať dôsledky svojho konania. Voči jeho osobe bol spáchaný trestný čin sexuálneho zneužívania, pričom mu je poskytovaná odborná pomoc zo strany odborného tímu centra. Všetky mal. deti navštevujú Špeciálnu základnú školu na ulici E. X v D., sú fajčiari, na cigarety míňajú podstatnú časť vreckového, pokiaľ peniaze nemajú, zberajú ohorky cigariet zo zeme. Uvádzajú, že sa domov vrátiť nechcú, na život v centre si už zvykli. Matka ich chodí navštevovať, nosí im sladkosti a dáva im peniaze. Matka chce, aby deti boli doma aspoň počas prázdnin, ale hrozí riziko užívania omamných látok zo

strany mal. detí v domácom prostredí. Záverom uvádzajú, že možný návrat do biologickej rodiny závisí od schopnosti matky postarať sa o jej deti, bytových podmienok a vyhodnotenia možných rizikových faktorov, čiže užívanie omamných látok, promiskuitný spôsob života, a teda že situácia v rodine nie je natoľko dobrá, aby sa deti mohli vrátiť do domáceho prostredia.

11. Zo správy mesta Trebišov zo dňa 19.6.2019 o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch matky mal. detí vyplýva, že E. S., nar. XX.XX.XXXX má 9 detí. Je nezamestnaná, poberá vdovský dôchodok, nevlastní žiadny hnuiteľný ani nehnuteľný majetok. V jednej domácnosti s ňou žije jej dcéra, F. S. (nar. XXXX), ktorá je slobodnou matkou mal. dieťaťa B. S. (nar. XXXX), ktorý je umiestnený v L. pre deti a rodiny v K.. E. S. vykonáva osobnú starostlivosť o syna jednej zo svojej dcér, ktorá žije v B. a je pozbavená spôsobilosti na právne úkony.

12. Súd nariadil pojednávanie na deň 25.09.2019, na ktoré pojednávanie sa zástupca L. pre deti a rodiny N. nad R., ktorý predvolanie prevzal dňa 09.09.2019 nedostavil s ospravedlnením svojej neúčasti z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti. Kolízny opatrovník, ktorý predvolanie prevzal dňa 09.09.2019 sa nedostavil, svoju neúčasť neospravedlnil, o odročenie pojednávania nežiadal. Súd za splnenia podmienok uvedených v § 178 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako „CSP“), vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti.

13. Matka maloletých detí vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že s návrhom súhlasí a že prípadne v lete podá návrh na zrušenie ústavnej starostlivosti. Deti má rada, je s nimi v kontakte, doma má len jedného vnuka.

14. Zástupkyňa navrhovateľa vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že navrhujú vyhovieť návrhu v celom rozsahu s tým, aby bola nariadená ústavná starostlivosť, ktorá sa bude realizovať v Centre pre deti a rodiny vo N. nad R., a aby bola matka zaviazaná na úhradu výživného.

15. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletého dieťaťa je vážne ohrozená alebo vážne narušená a iné výchovné opatrenia nevedli k náprave alebo ak rodičia nemôžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa z iných vážnych dôvodov a maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. Za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

16. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine súd môže výnimočne nariadiť ústavnú starostlivosť aj vtedy, ak jej nariadeniu nepredchádzali iné výchovné opatrenia. Výnimočnosť prípadu a neúčelnosť iného výchovného opatrenia musí byť preukázaná.

17. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o nariadení ústavnej starostlivosti súd vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na citové väzby maloletého dieťaťa k súrodencom a na ich zachovanie.

18. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

19. V zmysle § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov.

20. V zmysle § 62 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopností, možností a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrované dieťa podľa osobitného zákona.

21. Vzhľadom na vykonané dokazovanie a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd nariadil ústavnú starostlivosť u maloletých detí E. S., nar. XX.XX.XXXX, M. S., nar. XX.XX.XXXX a A. S., nar. XX.XX.XXXX, ktorých matka v súčasnosti naďalej žije v nevyhovujúcich bytových a sociálnych pomeroch

a nie je schopná pre svoje mal. deti zabezpečiť adekvátnu starostlivosť, pričom otec maloletých detí zomrel. Taktiež mal. deti sú v takej fáze vývinu, pri ktorej je potrebná zvýšená starostlivosť, čo im matka vzhľadom k vykonanému šetreniu pomerov zo strany Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov nie je schopná zabezpečiť. Súd skúmal, či maloleté deti nie je možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti, ale nenašiel osoby, ktoré by túto starostlivosť dokázali zabezpečiť, avšak o deti nikto z príbuzných neprejavil záujem. Vzhľadom na uvedené súd nariadil maloletým deťom E. S., M. S. a A. S. podľa ust. § 54 ods. 2 Zákona o rodine ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v L. pre deti a rodiny vo N. nad R., ktorý s umiestnením mal. detí v ich zariadení súhlasil.

22. Plnenie vyživovacej povinnosti je spravidla dobrovoľné, jej úprava súdnym rozhodnutím býva následkom nezhôd v osobnej sfére účastníkov príslušných rodinnoprávných vzťahov. Zákon preto pojmovo vymedzuje kritériá, na základe ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantne odôvodnené potreby. Odôvodnenosťou treba rozumieť určenie životných nákladov, ktorých úhradu je určitá osoba oprávnená požadovať v rámci plnenia vyživovacej povinnosti. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Odôvodnené potreby sú však ohraničené schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi povinného. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje.

23. Na základe uvedených skutočností je v záujme maloletých detí, aby im bola poskytnutá primeraná starostlivosť v uvedenom zariadení L. pre deti a rodiny vo N. nad R.. Matka maloletých detí bola zaviazaná na úhradu výživného v minimálnej výške stanovenej zákonom, na výživu na každé maloleté dieťa pre L. pre deti a rodiny vo N. nad R., mesačne sumou 30% zo sumy životného minima pre neploleté dieťa, prípadne zariadeniu, kde sa bude ústavná výchova realizovať, a to od právoplatnosti rozsudku, nakoľko je v záujme maloletých detí, aby si matka plnila svoju vyživovaciu povinnosť.

24. O trovách konania sú rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd Košice prostredníctvom Okresného súdu Trebišov v 3 vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 CMP).